

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل

دستیارپزشک طب سنتی

گروه شغلی

فناوری های راهبردی،
سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی

کد ملی آموزش شغل

۶۱۱۲/۱۳۷/۱

تاریخ تدوین استاندارد : ۹۳/۴/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۶۱۱۲/۱۳۷/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی:
رئیس گروه برنامه ریزی درسی فناوری های راهبردی : دکتر پوراندخت نیرومند
دکتر محسن بیگدلی - دکتر علیرضا طاهرپور - دکتر محمد انصاری پور - ابوالفضل علیزاده - سید محسن جلالی - شهرام گندابی - نرگس کیانی - عاطفه سادات جلال زاده - زینب وفائی نژاد - حسین امامی - حمیدرضا عصارپور آرانی
افرادی که در روند تدوین این استاندارد مشاوره و اعمال نظر فرموده‌اند دکتر علیرضا حسین زاده دکتر مریم مقیمی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
- ستاد گیاهان دارویی ، دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران ، موسسه حجامت مازندران

فرآیند اصلاح و بازنگری :
- توجه : در صورت درخواست ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی، دانشگاههای مرتبط و متخصصین و صاحب نظران مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و پس از تأیید ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی اعمال گردد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل ■ شایستگی □

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	دکتر غلامرضا کردافشاری	دکترا	طب سنتی	مدرس دانشگاه	۱۰ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴- ۵۵۶۳۹۷۲۳ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۲	حوریه محمدی	دکترا	طب سنتی	مدیر مرکز توسعه و آموزش دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران	۵ سال	تلفن ثابت : ۵۵۶۳۹۷۲۳- ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۳	سمیه عقیقی	پرستاری	دانشجو	مدیر داخلی کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۴	علیرضا حسینی	کارشناس پرستاری	پرستاری	مسئول اعمال یدای کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات ایمنی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل :
دستیار پزشک طب سنتی
شرح استاندارد آموزش شغل:
دستیار پزشک طب سنتی شغلی است در حوزه فناوری های راهبردی، سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی که دارای شایستگی های از جمله شرح حال گیری از بیمار، مشاوره دارویی طب سنتی به بیمار پس از ویزیت توسط پزشک، مشاوره رایحه، دخان، بخورات و تنقیه، مشاوره مسیر درمانی و پاسخ گویی به سوالات بیماران در روند درمان، بررسی میزان تاثیر یا عوارض داروهای طب سنتی بر روی بیماران و ارائه گزارش به پزشک معالج، گرفتن ایده از روند درمان بیماران و گزارش موارد نادر برای مقالات Case Report بوده که با شغل هایی از جمله طبیب طب سنتی و حجام در ارتباط است.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات: رشته های علوم پزشکی (کلیه گرایش ها) حداقل توانایی جسمی و ذهنی: سلامت جسمی و روانی کامل برخوردار باشد مهارت های پیش نیاز: گذراندن مبانی طب سنتی (بکارگیری اصول مقدماتی طب سنتی)
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش: ۲۰۰ ساعت - زمان آموزش نظری: ۵۳ ساعت - زمان آموزش عملی: ۱۰۷ ساعت - زمان کارورزی: ۴۰ ساعت - زمان پروژه:
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی: ۲۵٪ - عملی: ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای: ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
دارندگان مدارک رشته های علوم پزشکی و حداقل ۵ سال سابقه تجربی در کار عشایی و مورد تایید وزارت بهداشت طی نمودن دوره مهارتی و یاقبولی درآزمون صلاحیت حرفه ای استاندارد مربوطه سازمان

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

شخصی است که ضمن شرح حال گیری از بیمار در مورد انواع رایحه ها و دخان ها و بخورات مشاوره میدهد و موارد استفاده رایحه ها و دود کردنی ها و بخورها را میداند و توانایی به کارگیری آنها را دارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Traditional physician assistant

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

عشاب،

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها :

ردیف	عناوین
۱	گرفتن شرح حال از بیمار
۲	مشاوره دارویی طب سنتی به بیمار پس از ویزیت توسط پزشک
۳	مشاوره رایحه، دخان، بخورات و تنقیه
۴	مشاوره مسیر درمانی و پاسخ گویی به سوالات بیماران در روند درمان
۵	بررسی میزان تاثیر یا عوارض داروهای طب سنتی بر روی بیماران و اراده گزارش به پزشک معالج
۶	گرفتن ایده از روند درمان بیماران و گزارش موارد نادر برای مقالات Case Report

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: گرفتن شرح حال از بیمار
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۵	۵	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کامپیوتر / خودکار / پرونده / چسب / گیره / اسکنر				دانش:
			۲	- روش بررسی نحوه برقراری ارتباط با بیماران و جلب اعتماد آنها برای بیان حقایق
			۱	- روش بررسی نحوه گرفتن شرح حال بیمار
			۱	- روش بررسی ارایه شرح حال به پزشک
				مهارت:
		۷		- برقراری ارتباط با بیمار
		۴		- گرفتن شرح حال
		۴		- ارایه شرح حال بیمار به پزشک
				نگرش:
				- دقت در صحت انتقال اطلاعات از بیمار به پزشک
			ایمنی و بهداشت:	
			- رعایت اصول بهداشتی و فاصله استاندارد در ارتباط با بیمار	
			-	
			توجهات زیست محیطی:	
			-	

	زمان آموزش			عنوان : مشاوره دارویی طب سنتی به بیمار پس از ویزیت توسط پزشک	
	جمع	عملی	نظری		
	۳۰	۲۰	۱۰		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- میز و صندلی / تلفن / لیست داروها و مواد تشکیل دهنده آنها				دانش : - موارد کاربرد داروهای طب سنتی - تاثیرات دارویی طب سنتی بر روی بدن - نحوه استفاده از داروهای سنتی - تداخلات دارویی و منع مصرف داروهای طب سنتی	
			۲	مهارت : - راهنمای مصرف داروهای تجویز شده طب سنتی - رعایت تداخلات دارویی منع مصرف - نحوه استفاده از داروهای سنتی	
			۳		
			۳		
			۲		
				نگرش : - ضرورت دقت در مشاوره ، کاربرد ، تاثیرات ، نحوه استفاده و تداخلات دارویی به بیماران -	
		۶			
		۶			
			۸		ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول بهداشتی و فاصله استاندارد در ارتباط با بیمار -
					توجهات زیست محیطی : _دفع صحیح ضایعات

	زمان آموزش			عنوان : مشاوره رایحه ، دخان ، بخورات و تنقیه
	جمع	عملی	نظری	
	۲۵	۱۵	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- دستگاه بخور / لوازم تنقیه / اجاق / کتری			۳	دانش : - نحوه استفاده رایحه درمانی در طب سنتی بر اساس نسخه پزشک
			۲	- نحوه استفاده دخان در طب سنتی بر اساس نسخه پزشک
			۳	- نحوه استفاده از بخورات درمانی در طب سنتی بر اساس نسخه پزشک
			۲	- نحوه استفاده از تنقیه درمانی در طب سنتی بر اساس نسخه پزشک
				مهارت :
		۴		- اجرای عملیات رایحه درمانی
		۶		- آماده سازی و نحوه استفاده از مواد ... جهت دخان
		۴		- آماده سازی و نحوه استفاده از بخورات
		۶		- آماده سازی وسایل و مواد برای تنقیه و نحوه استفاده از آنها
				نگرش :
				- دقت در حفظ آرامش و اعتماد به نفس خود و بیمار
				ایمنی و بهداشت :
			- رعایت اصول بهداشتی و فاصله استاندارد در ارتباط با بیمار	
			توجهات زیست محیطی :	
			- رعایت اصول صرفه جویی منابع طبیعی هم خودشان هم زمان آموزش به بیماران	

	زمان آموزش			عنوان : مشاوره مسیر درمانی و پاسخ گویی به سوالات بیماران در روند درمان
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- میز / صندلی / خودکار / تقویم / تلفن			۵	دانش : - نحوه ی استفاده از علوم رفتاری برای ارتباط موفق با بیمار - نحوه استفاده از روشهای اعتماد سازی در ارتباط با بیماران -
			۵	
				مهارت : - برقراری ارتباط با بیماران (خوب گوش دادن به مشکلات و اعتراضات بیماران در مسیر درمانی) - جلب اعتماد بیمار و ادامه مسیر درمانی بر اساس توصیه های مشاور - برقراری ارتباط باعلائم،بیماری ودارو -
		۶		
		۶		
		۸		
	نگرش : _دقت در داشتن کمال حوصله در پاسخ گویی به بیماران _نهایت دقت در دادن اطلاعات صحیح به بیماران			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول بهداشتی و فاصله استاندارد در ارتباط با بیمار و بیماریهای مسری - استفاده از تلفن موبایل و استاندارد برای جلوگیری از مشکلات شنوایی و...			
	توجهات زیست محیطی : _ رعایت اصول صرفه جویی منابع طبیعی هم خودشان هم زمان آموزش به بیماران			

	زمان آموزش			عنوان : بررسی میزان تاثیر یا عوارض داروهای طب سنتی بر روی بیماران و ارائه گزارش به پزشک معالج
	نظری	عملی	جمع	
	۸	۱۷	۲۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کامپیوتر / اسکرین / پرینتر / دستگاه کپی				دانش :
			۳	- تاثیرات و عوارض داروهای طب سنتی متداول
			۳	- روش تهیه گزارش تاثیرات و عوارض داروهای سنتی استفاده شده
			۲	- روش دسته بندی و تجزیه و تحلیل مختصر گزارشات داروی سنتی استفاده شده
				مهارت :
		۱۷		- تهیه گزارش تاثیرات و عوارض داروهای سنتی تجویز شده و دسته بندی آنها
				-
	نگرش :			
	- دقت در انتقال صحیح اطلاعات به پزشک بدون هیچ دخل و تصرفی			
	-			
	ایمنی و بهداشت :			
	-			
	-			
	توجهات زیست محیطی :			
	-			

	زمان آموزش			عنوان : گرفتن ایده از روند درمان بیماران و گزارش موارد نادر برای مقالات Case Report (مطالعه موردی)
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- اینترنت				دانش :
			۴	-روش تحقیق در علوم پزشکی و طب سنتی(کارگاه مقاله نویسی،جستجو و ...)
			۳	-روش مقاله نویسی
			۳	-روش جستجو
				مهارت :
		۶		-طبقه بندی اطلاعات پرونده های بیماران بر اساس استفاده از داروهای مشابه برای بیماران
		۶		-طبقه بندی اطلاعات پرونده ای بیماری های نادر
		۸		-مستند سازی اطلاعات جمع آوری شده جهت تجزیه و تحلیل و آنالیز اطلاعات و نتیجه گیری
				نگرش :
				- دقت در آموزش کامل از روشهای مختلف روش تحقیق و تلاش برای نزدیک سازی اطلاعات با واقعیت -حفظ اسرار بیمار
			ایمنی و بهداشت :	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	اجاق گاز	آموزشی	۱	
۲	اجاق آتش	آموزشی	۱	
۳	دستگاه بخور	نوعی که سر را بتوان بالای آن گرفت	۱	
۴	کتری ظرف برای سوزاندن گیاهان یا مواد و....	فلزی مسی	۱	
۵	کامپیوتر	معمول در بازار		
۶	اسکنر	معمول در بازار		
۷	پرینتر	معمول در بازار		
۸	دستگاه کپی	معمول در بازار		
۹	فایل	فلزی برای جمع آوری پرونده بیماران		

توجه:

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع مختلف رایحه های درمانی	برای آموزش		
۲	مواد مختلف انواع دخانها	برای آموزش		
۳	مواد مختلف انواع بخورات	برای آموزش		

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	عرائس الجواهر و نفائس الاطالاب	عبدالله بن علی کاشانی	شرفکندی			
۲	قانون (ترجمه شرفکندی)	بوعلی				
۳	اختیارات بدیعی	علی بن حسین انصاری شیرازی				
۴	خلاصه التجارب	بهالدوله رازی				
۵	خلاصه الحکمه	عقیلی خراسانی	استادناظم			
۶	التحفه خانی	محمد مومن تنکابنی	دکتر شمس			

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین / مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
	ندارد					

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.tim.ir انجمن تحقیقات طب سنتی
۲	www.tandorostan.org سایت مرجع طب سنتی تندرستان

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	کتابخانه جامع طب سنتی اسلامی	موسسه نور		